

RECENSION

Claes Ljungmark, Pernilla August och Rolf Lassgård i *Det enda rationella*

Det enda rationella

Originaltitel **Det enda rationella**
Regi **Jörgen Bergmark**
Producent **Helena Danielsson**
Manus **Jens Jonsson**
Foto **Anders Bohman**
Roller **JRolf Lassgård, Pernilla August, Stina Ekblad, Claes Ljungmark, Magnus Roosman m fl**
Sverige 2009
Längd i tid **1 tim 44 min**
Censur tillåten **från 7 år**
Distributör **Nordisk Film AB**

Det enda rationella handlar om fyra vuxna människor som tvingas in i en emotionell krissituation. Erland jobbar på pappersbruk tillsammans med sin bästa vän Sven-Erik. Som fritidssyssla har Erland en äktenskapsskola tillsammans med sin fru May. När han träffar Sven-Eriks fru Karin på en fest uppstår heta känslor. Men istället för att som brukligt skilja sig från sina respektive bestämmer sig alla fyra för att försöka leva ihop. Ett test som betyder hårda prov på tolerans, svek, kärlek och passion. Man sätter upp tio regler för hur hushållet och samlivet ska skötas. Successivt blir den bisarra situationen ohållbar och allt som bubblade tar sig upp till ytan.

Regissören Jörgen Bergmark har sagt att han vill bland annat ville skildra "människor i kris som löser sina problem med fel verktyg". Att försöka lösa någonting drastiskt på ett rationellt sätt som

dessutom har gett en törn åt djupa känslor är en god tanke men smått omöjligt i praktiken.

Vid ett tillfälle i filmen säger Erland (Rolf Lassgård) att "det är trots allt bara känslor". Och det är just det faktum att de inte går att styra som är grundproblemet. Filmen är ett lysande bevis på hur maktlöshet och plötsligt utanförskap påverkar oss individer.

Manusförfattaren Jens Jonsson har visat att han tänker i ett säreget filmspråk. I sina egenregisserade verk som *God morgon alla barn* och *Ping-Pongkingen* smyger sig en lätt surrealistisk stämning in i hans små tablåer. Här guidas han av en tonsäker regissör i Jörgen Bergmark. Samarbetet mellan fotografen Anders Bohman och Jonsson är även den viktig för filmens känslolägen. Den gulaktiga och förhållandevis varma tonen i hemmiljön är en skarp kontrast till arbetsmiljöns kyliga blå.

Kvartetten i huvudrollerna är en fröjd att följa. Det är tätt och stort ensemblespel i svagt ljussatta miljöer. Ingen kan slänga iskalla blickar som Stina Ekblad. Den ensammaste själen Sven-Erik, lågmält spelad av Claes Ljungmark, är tragik i kubik och sällsamt rörande. Erland försöker hela tiden upprätthålla en balans som han innerst inne vet kommer att väga över åt fel håll. Karin (Pernilla August) lider av ständiga kval och kan aldrig riktigt släppa sin ånger och sitt dåliga samvete. Samtliga reagerar på olika sätt. Experimentet briserar som en bomb.

Det enda rationella är en udda och kanske osannolik berättelse. Men den lyckas definitivt med konststycket att i Ingmar Bergmans anda säga någonting om vårt innerstas komplexitet.

Fredrik Söderlund